

CIUTAT I ESTACIÓ. Disseny de l'espai urbà a l'entorn de l'estació.

Esteve Picola i Coromina

Director General, MútuaTerrassa

A propòsit del cas de MútuaTerrassa

Marc mental (imaginari personal)

Olot. L'estació del tren estava situada als afores. Hi havia soroll, fum, brutícia. Abans s'anava a "esperar el tren" o a "buscar el tren". Ara es va a "agafar el tren". Facilitat d'accés. Freqüència. Espai net. Espais més amables.

On arriba el tren hi arriben noves oportunitats. Tren equival a progrés. Més accés és més progrés.

Metròpolis. Passar del tren al metro. Fer xarxa, apropar. Més xarxa, més oportunitats, més enllà.

Situació física

L'Hospital Universitari MútuaTerrassa és un hospital urbà, situat al bell mig de la ciutat de Terrassa, a la riba dreta del parc de Vallparadís. Forma part del Campus Universitari de Terrassa Vallparadís-Universitat [UPC –Enginyeries, Òptica i Fotònica, Imatge i multimèdia-; Campus de Salut –Escola Universitària d'Infermeria i Teràpia Ocupacional, hospital universitari MútuaTerrassa (medicina, infermeria, psicologia, farmàcia)-; UB – Cinema i Audiovisuals (ESCAC)-].

Desencadenant

Terrassa. Ampliació de la xarxa urbana de tren dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (metro del Vallès). Estació Vallparadís-Universitat, situada a 150 m de la porta de l'Hospital Universitari MútuaTerrassa. Licitació dels espais adjacents a la nova estació: lloguer a 50 anys (2013 / 2014).

Passat immediat i present

Les grans infraestructures són de traç gruixut, i algunes vegades quan s'acaben d'executar i de posar en funcionament, ja han canviat determinats condicionants d'entorn (urbans o socials), que provoquen necessitat d'adaptacions.

Us inicial de l'espai adjacent a l'estació pensat per a pàrquing. Alçades entre plantes, pendents, molt moviment de cotxes i poc moviment de persones, poca necessitat d'equipaments de climatització, ACS, ...

15.000 m²: transformar-los de pàrquing a Centre sanitari; d'aparcar-hi cotxes a atendre-hi persones.

La col·laboració entre FGC, Ajuntament de Terrassa, i MútuaTerrassa ha estat clau per poder fer l'adaptació.

Les estacions ja no són espais de soroll, fum i brutícia. És més "brut" un pàrquing que una estació de ferrocarrils. El que calia era vincular un espai "net" com és un centre sanitari (tots el conceptualitzem com a espai net), amb una estació de tren i amb un pàrquing.

Passar d'edifici vertical (4 plantes / 6 nivells) a "horitzontal"; comunicació entre els distints espais a través d'una "Rambla" que connecti la ciutat amb les 4 plantes d'atenció sanitària, que connecti l'estació amb les 4 plantes d'atenció sanitària, que connecti el parc amb les 4 plantes d'atenció sanitària.

Els arquitectes es van posar d'acord ràpidament en que calien modificacions estructurals per adaptar el canvi d'usos, tot i mantenint la imatge externa i la funcionalitat com a estació de ferrocarrils.

Calia que el parc es vinculés amb el centre sanitari; calia que l'estació es connectés amb el centre sanitari; calia que la nova "Rambla" fes fàcil la interconnexió ciutat/centre sanitari/estació/parc. Cessió d'us a 50 anys d'espai públic per fer possible aquesta nova interconnexió.

Adequar l'espai urbà d'us públic que s'ha generat -de nou- entre l'estació, el parc i el centre sanitari, ha requerit pensar en els usos esperats i volguts, i també pensar en allò necessari per evitar els usos no desitjats.

Previsió de posada en funcionament 3-9-2018.

Encara queden reptes pendents, de la interacció entre centre ambulatori i estació de tren.

Futur

Probablement, quan entri en funcionament el centre d'atenció ambulatoria de MútuaTerrassa dins l'estació Vallparadís-Universitat, caldran noves vinculacions que aniran més enllà de la relació immediata de proximitat.

Abans (segona meitat del s.XX, fins i tot) la mobilitat estava molt vinculada als mercats comarcals. Els ciutadans es mobilitzaven per anar al mercat setmanal comarcal per a comprar o per a vendre. Calia garantir que als mercats s'hi pogués arribar de manera fàcil i el més ràpida possible.

Amb la gran expansió de les botigues de proximitat i dels centres comercials, els mercats comarcals han perdut pes en ser el centre neuràlgic de la mobilitat ciutadana. S'han mantingut els mercats estables de ciutat o de barri, això sí. Els centres sanitaris són encara els "mercats" del segle XXI, on cal que sigui fàcil i ràpid de poder-hi arribar. Per tant la mobilitat es vincula molt amb els hospitals i els centres sanitaris, en general.

És un fet contrastat que la mobilitat va molt més enllà dels límits dels termes municipals. Molts més ciutadans que anys enrere es mouen per diversos municipis de manera habitual.

Com que no tothom accedirà a MútuaTerrassa en tren, per bé que el centre ambulatori estigui ubicat dins l'estació però tenint clar que a les instal·lacions de MútuaTerrassa hi accedeixen moltes altres persones per motius diversos, caldrà pensar –dins el Pla de Desplaçaments d'Empresa i tenint en compte el Pla de mobilitat de Terrassa- com podem fer encaixar altres peces que ara estan connectades a través de la xarxa de metro del Vallès. Té sentit que els forans que assisteixin a un curs que es realitzi a l'Edifici Docent de MútuaTerrassa i que els convingui més desplaçar-se en cotxe se'ls indiqui que no accedeixin al centre de la ciutat, sinó que l'accés sigui per uns dels extrems, on hi hagi pàrquing dissuasori i ja se'ls pugui anticipar una tarja de pàrquing (de les hores que necessiti) i bitllet de FGC des de l'estació de Nacions Unides fins a Vallparadís –Universitat (per exemple)?

La mobilitat sostenible es facilita amb les xarxes metropolitanes de transport i amb la col·laboració dels ens socials. Voluntats conjuntes per a un objectiu comú.

Algun dia algú es preguntarà: és una estació de ferrocarrils que té un centre sanitari enganxat, o és un centre sanitari que té enganxada una estació de ferrocarrils?

Tant se val! Si és útil i fàcil per als usuaris del centre sanitari ambulatori, serà un èxit de tots!